

Melancholie v antické kultuře a myšlení

Hlavní spisy:

- **Hippokrates** (5. století př.n.l.), jeho teorii propracoval **Galénos** (2.-3. století) → nauka o 4 temperamentech
- melancholie vzniká v důsledku nerovnováhy, nesprávného mísení (i v rovině *mikrokosmos-makrokosmos*)
 - Dvě medicínské školy
 - hippokratovská - na základě tělesných tekutin
 - kosmická (např. Empedokles), spojení se 4 živly
- **Platón** - dialog ***Timaios***: výklad světa, klíčová role rozumu a nutnosti, spojení se čtyřmi živly, nemoci povstávají z nadbytku či nedostatku živlů v těle, duševní nemoc má dva druhy – šílenost (pozitivní – manie, negativní – melancholie) a nevědomost
- **Aristoteles** – je mu připisováno autorství spisu ***Problemata*** – v něm předkládá klíčové pojednání o melancholii, spojuje ji s výjimečností, melancholie jako nemoc × melancholie jako povaha
- Další autoři: Apollonius z Rhodu, Rufus z Efesu, Aretaeus z Kappadokie, **Diocles**

- časté spojení melancholie se šílenstvím
- ve starší antice převládalo spíše toto pojetí, později větší tíhnutí k depresivnímu vnímání (teplý typ - manie × studený typ - deprese)
- melancholikům se přisuzovali i věštecké schopnosti, spojení melancholie s dionýským vytržením
- **spojení s planetou Saturn** (o negativním vlivu Saturna lidskou povahu píše např. i Ovidius), ve spojení s řeckou mytologií odpovídá Saturnovi **Krónos**
- někteří římské myslitelé se myšlenkou o výjimečnosti melancholiků vysmívají, považují melancholii za duševní chorobu (např. Cicero, Seneca)
- i láska byla chápána jako nemoc, šílenství (nezdravá láska např. Médea, Faidra)
- Galénos rozlišuje melancholii od nemoci z lásky
- v řecké antice literatuře lze s individuálním vyjádřením melancholie spojit básničku Sapphó, tento prvek častější později u římských básníků (např. Catullus, Propertius, Tibullus ...)